

HORSENS-UDSTILLINGEN.

Na^{ar} en jydsk Industriudstilling skulde afholdes, vilde de fleste vel være til bøjelige til at gætte paa, at en saadan Udstilling maatte have Plads i Aarhus, idet man jo med en vis Ret betragter denne By som Jyllands Hovedstad. Imidlertid har det vist sig, at dette ingenlunde var en Nødvendighed, idet den ellers saa rolige By Horsens i al Stilhed tog Initiativ til at afholde en større jydsk Udstilling og fik tegnet og overtegnet et ganske betydeligt Garantifond, skaffede sig Støtte af Stat og Kommune og *last, but not least* fik en kongelig Prins til Protektor. Udstillingsplanen blev altsaa gennemført i alle Enkeltheder, Bygningerne opførte, Terrænet anlagt og beplantet, og den 7de juni, Aabningsdagen, kunde Komiteen med berettiget Stolthed indvie en Udstilling, der var fiks og færdig, og som tillige i Størrelse og Anlæg paa en værdig Maade gjorde Fyldest for sit Navn : Den jydsk Industri- og Landbrugsudstilling 1905 i Horsens.

Udstillingen ligger i Byens nordøstlige Hjørne, hvor der findes en meget smuk Park, som kaldes »Karoline-Amalielund « ; denne samt en ved Siden af liggende Park, som bærer Navnet »Folkets Lund«, fik Komiteen overladt til Udstillings-øjemedet, men da disse to Anlæg, begge var ret tæt beplantede og

MASKINHAL.

ARCHITEKT
K. ARNE-PETERSEN.

derfor ikke tillod Opførelsen af større Bygninger, maatte man leje en Mark, som laa Nord for Karolinelund, og - paa denne Mark blev saa de egentlige Udstillingshaller opførte.

Som Baggrund for hele Pladsen byggede man den store Industrihal, der

DEN JYSKE INDUSTRI- OG LANDBRUGSUDSTILLING 1905 I HORSENS.

A Industrihal. B. Maskinhal. C. Skovbrug, Mosekultur, Hedeselskabets Udstilling m. m. D. Telt for vekslende Udstillinger. E. Udstillingshal for Landbrugsmaskiner. F. Kunstudstilling. G. Restaurant. H. Husflidsafdeling, Vognudstilling o. s. v. J. Arbejdende Mælkeri. K. Musikpavillon. L. Pavillon med Burmeister & Wains Dieselmotorer. M. Permanent Restaurationsbygning. N. N. Kafe, Konditori m. m. O. Politivagt m. P. Udstilling af Landbrugsmaskiner m. i fri Luft. R. Plads for Forlystelser, Variete o. lign. S. Hovedindgang.

med den senere tilkomne Udstillingshal for Husflid, Transportmidler m. m. indtager et Fladerum af 10.000 A1.

Industrihallen er, ligesom alle de andre af Komiteen opførte Bygninger, meget let konstruerede af Træ, i en Etage, med højt Sidelys eller Ovenlys og dækket med Tagpap: Da Terrænet paa dette Sted er stærkt faldende, var det

DEN JYSKE INDUSTRI- OG LANDBRUGSUDSTILLING 1905. I HORSENS.

ARCHITEKT K. ARNE-PETERSEN.

nødvendigt at lægge Tilbygningen *H* med sit Gulv omtrent 4 Alen lavere end Industrihallen, hvilket imidlertid ingenlunde virkede uheldigt i Anlægget. Selve Industrihallen ligger meget højt, saa højt, at -man fra den over Hovedindgangen værende Balkon har en enestaaende smuk Udsigt over Karolinelunds Trær ud over Fjorden.

Maskinhallen, som ligger Sydvest for Industrihallen, er den første af de større Bygninger, man træffer paa, naar man fra Hovedindgangen *S* mod Syd kommer ad den pragtfulde, stærkt stigende Alle ind paa Udstillingsterrænet; den er ligesom Industrihallen opført i en let Trækonstruktion og faar Lys fra oven gennem store Vinduer, som ligger i Træsprodser mellem Spærene. Dens Areal er 4000 \square Alen. Begge disse Bygninger er holdt i lys, næsten hvid Farve med enkelte Friser og Dekorationer i stærkere blaa, røde og gule Farver. For at lette paa de mørke Tagflader, som er dækkede med Pap, blev disse malede med lys, grøn Farve -af en Komposition fra Fabriken »Dortheasminde,,.

LANDBRUGSHAL.

ARCHITEKT
K. ARNE-PETERSEN.

Lige over for Industrihallen ligger Bygningen for Skovbrug og Mosekultur; denne blev ligesom de andre Bygninger opført af Træ, men er i det Ydre holdt i mørkere Farver med Anvendelse af Granstammer, Birkebark o. lign., ligesom Taget her blev malet rødt, for at danne en Modsætning til de to andre Bygningers grønne Tagflader.

Folkets Lund, der særlig er forbeholdt Landbrugsudstillingen, er opført en Bygning paa ca. 2000 \square Alen; den er holdt i stærkere Farver end de øvrige Bygninger og har sit Tag malet blaagraat for at det — set fra Industrihallens Balkon — skal virke let og smelte sammen med Luften.

Af øvrige" større Bygninger skal anføres en Kunsthall, som ligger indeklemmt mellem Træerne i selve Karolinelund. For at skaane et stort Træ, som stod paa den Plads, hvor Kunsthallen skulde ligge, byggede man . denne med en lille Gaard, i hvis Midte Træet saa blev taaende. Fra et stort Vindue i Bygningens Forhal kan man derfor. nu iagttagge den morsomme Virkning af Solstraalernes Spil paa Bladene af det indelukkede Træ. Kunsthallen er benved 1000 \square Alen og indeholder foruden en Forhal tre store Lokaler med Ovenlys.

Rundt om paa det ret betydelige Terræn, der er omtrent 20 Tdr. Land stort, ligger endnu en hel Del Bygninger, som dels er opførte af Komiteen, dels af Private; her skal saaledes nævnes en Bygning for et arbejdende Mejeri, en Pavillon, hvori et Par store Dieselmotorer fra, Aktieselskabet BURMEISTER WAIN leverer al Drivkraft og elektrisk Lys til hele Udstillingen; en større Udstillingsbygning, som- er opført af Firmaet NIENSTÆDT & Co. i Kjøbenhavn, samt en Del Restauranter, Konditor- og Forfriskningspavilloner m. m.

De af Komiteen opførte Bygninger har tilsammen kostet ca. 100.000 Kr.

Alle Forlystelser har Komiteen klogeligt banlyst fra selve Udstillingspladsen og henlagt til den sydligste Del af Karolinelund.

Den lokale Komite bestaar af Borgmester JoRK, som er Udstillingens Præsident. Komiteens Formand, som ved sin Energi og Dygtighed har været det store Foretagendes egentlige Drivfjeder, er Direktør CHR. JENSEN, en Broder til Architekten, Professor Albert Jensen. Formanden har i sit Arbejde været trofast bistaaet af Næstformanden, Kobbersmed CHR. NIELSEN, og Sekretæren, Sagfører ZIEGLER-SØRENSEN, medens Grosserer JOHN- CHRISTIANSEN har været Byggeudvalgets Formand.

Tegninger til Anlægget og Bygningerne er udførte af Architect ARNE-PETERSEN, og som Konduktør paa Stedet har Architect VIGGO NORM virket. Ledelsen af Planeringen samt Projektering og Anlæg af Spildevandsledninger o. lign. har været forestaaet af Ingeniør CHR. ØSTERGAARD.

Alt Arbejde er iøvrigt udført af stedlige Haandværkere, der fortjener megen Paaskønnelse for den raske og energiske Maade, paa hvilken der blev taget fat, saaledes at det blev muligt, med forholdsvis ringe Arbejdskraft, paa den korte Tid af ca.-3 Maaneder at rejse de mange store Bygninger, - hvis samlede Gulvareal er op imod halvanden Tønde Land stort.

Den 36. Juli skal, efter Bestemmelsen, Udstillingen lukkes; derpaa begynder Nedrivningen af Bygningerne, og om et halvt Aarstid er 'den Plads, hvor Industri- og Maskinhallen' stod, efter al Sandsynlighed atter et Stykke Pløjeland, som næppe for det første vil komme til at bære deri Art Afgrøde, som Sommeren 1905 fremviste.

STATEN OG BYGNINGSKUNSTEN.

Architektur ikke er nogen »fri« Kunst, skøndt den regnes for at gaa ind under denne Kategori, er noget, som vistnok kan konstateres fra Arilds Tid. Der findes vel neppe en Bygning i Verden lige fra de ældste Tider, ved hvis Opførelse Kunstneren har haft frie Hænder paa samme Maade som f. Eks. en Maler eller en Digter, naar de skaber deres Værker. Der er jo de utallige Ting, til hvilke der skal tages Hensyn, fordi en Bygning fremfor alt skal have sin Rod i det virkelige Liv med dets Krav. Men netop derpaa beror saa Bygmesterens Betydning som Kunster, at han føler sig disse tilsyneladende Forhindringer for Udfoldelsen af den fri Tanke overlegen; just deri ligger Bygningskunstens Stolthed, at den sejrrikt kan lade Ideen hævde sit Herredømme over